

עלון כפר רפאל

קיץ '98

שלום לכם!

כל מוסיקאי טוב יאמר שכשהוא מנגן, עליו לשים לב לתווים, אבל גם לחוות את מה שביניהם על מנת שהמוסיקה תשמע חיה ואמנותית. בעלון זה ישנם "תווים" רבים, המספרים על חיינו בכפר כגון: "איסקנדר" - הצגה אותה הצגנו, על יום ההולדת לאלחנן טל, על בנייה חדשה בכפר ובית הנופש באשקלון ועוד... אלה התווים אותם השתדלנו לכתוב כמיטב יכולתנו. את מה שביניהם יהיה עליכם להשלים בעצמכם ואז תוכלו להכיר מעט טוב יותר את "מוסיקת החיים" של כפר רפאל.

בברכה חמה כל חברי הכפר

הצגה – איסקנדר

בחג השבועות השנה חרגנו ממנהגנו ולאחר סעודת-חג "מסורתית" במסגרת משפחתית עם שירי החג ומאכלי חלב, התכנסנו ב"פטייו" המקורה לבצע ולחזות במתנת-חג מיוחדת בדמות הצגה. במשך מספר חודשים היתה מתכנסת לחזרות קבוצה של הורי בית. צריך היה לנקות הרבה "חלודה" מהאיברים והגורנות, שנשחקים כבר שנים כה רבות במטלות היומיום. בהדרגה צרפנו לקבוצה גם ילדי-צוות ואף שניים מהחברים. בשלב מסוים הרגשנו שה"תחביב" יהיה בעל ערך רק אם יניב פרי בצורת הצגה ממש וכך קבענו את "חג הביכורים" כמתאים להביא את "ביכורי פרי עמלנו".

אולם על מנת לממש את הדבר, היה עלינו עוד לטרוח רבות: לקנות בד ולהפכו לתלבושות ססגוניות, לצייר תפאורות, להפוך את חדר האוכל הפנוי לבמה מאולתרת ולהתאים תאורה – כל זאת בתנאים לא מתאימים ביותר (בלשון המעטה). התוצאה היתה שבשבועיים שקדמו להצגה היה כל הכפר עסוק בהכנות להצגה ופעילות משותפת זו הביאה לתנופה ולהתעוררות חיוביים ביותר בחיינו המשותפים.

ההצגה שנבחה שמה "איסקנדר" (אלכסנדר בערבית). היא מבוססת על אגדת עם אנטולית, מתוך קובץ אגדות שנאספו בידי אישה בשם אלזה פון-קמפובנר. בשהותה בתורכיה בתחילת המאה התחפשה לגבר צעיר וכך הצטרפה לקרוונים של הנוודים באנטוליה. שם פגשה מספרי סיפורים שסיפוריהם

הייחודיים הם "אוצרם" הבלעדי (השמור איתם בזיכרונם, כמובן). סיפורים אלה מסופרים רק בין גברים (לכן התחפוש). היא רכשה את אמונו של מספר אחד, שרצה להפוך אותה ליורשת סיפוריו. זיכרונה המצוין וכשרון הסיפור שלה אפשרו לה מאוחר יותר לשוב ולספר את הסיפורים שאספה כך בגרמניה.

הסיפור איסקנדר מתייחס בלא ספק לאלכסנדר מוקדון, אך אין הוא עוסק כלל בדמותו ככובש, המוכרת היטב מספרי ההיסטוריה – אלא לפן שהיה מובלע במידת מה בדמותו ההיסטורית: שאיפתו למצוא את המשותף בין כל בני האדם, מעבר לגבולות, לאומים, גזעים, מינים, דתות וכו'. פן זה מוכר גם בהיסטוריה היהודית מהאופן שמתוארת כניסתו של אלכסנדר לירושלים – לא בכוח, אלא בכבוד הדדי רב בינו לבין חכמי היהודים.

אולם האגדה מתארת תכונות אלה בשפתה הקסומה והפלאית. היא הומחזה ע"י גאורג גלצר, מורה בגתאנוס (המרכז האנתרופוסופי בשוויץ), שפעל שנים רבות בזוננהוף, מוסד לילדים נזקקים בארלסהיים – שוויץ וגם הוצגה שם לראשונה. הוא גם חיבר את המוסיקה המלווה אותה.

כאמור, בשבועות העלינו את ההצגה בפני הקהל המקומי + מעט מוזמנים והיא התקבלה בהתלהבות רבה. לכן מצאנו לנכון לנסות ולהתאמץ עוד קצת ולהעלותה שוב ב-24.7.98 (יום ד') – זמן קצר לפני החופש הגדול ולאפשר לאנשים נוספים להנות ממנה. כך, גם אתם הקוראים מוזמנים. היא תיערך בשעה 20:15 בפטייו בית לוי.

אגב, בתמונת השער של העלון מופיע עיטור משל גאורג גלצר המתאר את תמונת הסיום של האגדה והמחזה.

אנו מקוים שגם אתם תיהנו מפרי עבודתנו, כשם שנהנינו אנו מעצם תהליך הלמידה והאימון.

צבי מדר

"מחנה עבודה" – כיתה מהרדוף בכפר

בין ה-20 ל-30 באפריל עשינו ניסיון ראשון מסוגו, שהיה עבור כל משתתפיו חוויה שתיזכר זמן רב. ראשיתו עוד בסתיו האחרון, כשמורה של כיתה ט' מבית-ספר ולדורף שבקיבוץ הרדוף (ליד שפרעם שבגליל) פנה אלינו בהצעה לבוא עם כיתתו לשבוע עבודה בכפר, במקום טיול שנתי. ביה"ס של הרדוף הוא אחד מתוך שלושה בתי-ספר ולדורף הקיימים בארץ (והותיק מביניהם) ומתוך רבים הפזורים בארצות רבות, המחנכים מתוך הגישה הפדגוגית האנתרופוסופית, מיסודו של רודולף שטיינר.

לומדים בו תלמידים מישובים בסביבה הקרובה וגם הרחוקה יותר, שהוריהם בחרו בגישה חינוכית זו, בהכירם במעלותיה ויתרונותיה על פני מה שמציעה

תכניות בנייה, בחירת קבלנים. בקיצור לקחת על עצמו את פרויקט הבנייה.

מכיוון שלאיש מאיתנו לא היה ניסיון בכך (ויש לזכור שמדובר ב"פרוייקט" לא קטן), הבין אלחנן שאם הוא לא יעשה זאת אז... ומאז, בהתנדבות ובצנעה, קרם כפר רפאל "עור ובניינים" בזכות עשייתו. חנן ואשתו אנלי, שהוצרכה לעשות לא מעט ויתורים למען ה"הוביי" של בעלה, הפכו לחלק מהכפר, גם אם אינם חיים איתנו ומעורבים בחיי היומיום. וכמו שקורה בדרך כלל, מי זוכר לפרגן ולהודות מקרב לב לבני-משפחה? אבל הרצון קיים והחלטנו להביא זאת לידי ביטוי.

26.5b - (קצת באיחור מהתאריך המקורי), ליד שולחנות עמוסים בעוגות ושתייה, התאספנו על הדשא מתחת לעצים לחגוג לאלחנן יום הולדת! שרנו בעזרת אקורדיונו של רפי שקד, שניגן עבורנו בהתנדבות. סמדר טוביס (אמא של אסף) ברכה בשם כל הורי הכפר וצבי דביר היה לפה לכל חברי הכפר, במלותיו החמות לאנלי וחנן. לבסוף הגישו החברים מתנה לחנן (אנלי לחשה לנו באוזן, לבקשתנו, במה אפשר לשמח "ילד גדול" שיש לו כמעט הכל): עציצים לתלייה על גדר חצר ביתם. ובהזדמנות זאת ברצוננו לאחל לחנן שנים רבות של עשייה מבורכת, שלווה, ובריאות טובה!

ירדנה מדר

משפחת שילי - בקנה

בית שילי היה מורכב עד עתה מקבוצה בת 7 חברים עם שלושה אנשי צוות מטפלים ומשפחת שילי עצמה. קבוצת החברים בבית הינה קבוצה חברתית מגובשת ומגוונת, שהתלכדה יחדיו מתחילת האביב 1991 (לאחר מלחמת המפרץ).

עם החברים נמנים **גולן דיב**, אשר תמיד יודע לשמוח. **רונית כץ**, אשר משרה בבית אוריה נעימה, חביבה ומפזרת לנו חיוכים אינספור. **חיים פרנקל**, שלא שוכח אף פעם לשאול עוד שאלה. הוא מתעניין בכל איש בכפר ובכל אורח. **דפנה רז**, המלווה בחום כל שיחה ומניפה בידיה בצהלות שמחה. **סופי שהין**, המשרה עלינו שקט ומתוכו פותחת עינינו לראות מה חסר ומה נשכח. **דני מדרי**, החייכן והחברמן. וגם **ארז רוזנפלד** המוכן תמיד לעזור ולתמוך.

שלושת אנשי הצוות החיים איתנו השנה מטפלים בחברים במסירות רבה. כל אחד מהם תורם גם לעבודה הכוללת בכפר: מרים משוויצריה העובדת גם בבית האריגה. אינגה מגרמניה המבשלת לנו במטבח את ארוחות הצהרים ומטיילת עם החברים מבית מדר בשעות אחה"צ וניקולאוס שכבר התרגל לשמש ה"ישראלית" מאז החל לעבוד בגן הירק שבכפר.

שתי הנשים שבצוות תתחלפנה לקראת בוא חופשת הקיץ. המחליפים יהיו איש צוות חדש מישראל, שיבוא לכפר במסגרת שנת-שרות (שי"ש) ומתנדבת חדשה מגרמניה. ואילו ניקולאוס ימשיך לעבוד בביתנו עד הסתיו.

אבל החילופים העיקריים השנה יהיו דווקא בין הורי בית. משפחתנו, משפחת שילי, יוצאת הקיץ להשתלמות

מערכת החינוך הממלכתית. כיתה ט' היא הבכירה בבית הספר. רק מיעוט תלמידיה הם בני קיבוץ הרדוף עצמו. רובם באים מיודפת, טבעון ומקומות אחרים.

הרעיון נראה על פניו יפה, אך בלתי מעשי, שכן אין לנו אפשרות הלנה לקבוצה של כ-30 תלמידים ומורה, אף לא סידורים טכניים אחרים לצורכיהם. כמו כן, קינן בנו חשש לזעזע את אורחם השליו של חיי הכפר, אליו מורגלים החברים והחשוב כל כך לתחושת ביטחונם ויציבותם הנפשית, ע"י הכנסת 30 נערים ונערות "אחוזי תזזית נעורים".

ואולם משהשתכנענו בחשיבות הניסיון, הן לאנשי הכפר והן לבני הכיתה (כפי שהציג זאת המורה), נמצאו הפתרונות הטכניים הן ללינה, לארוחות ושאר צרכים והן למזעור ההמולה שקבוצה גדולה בגיל כזה עשויה לחולל בכפר כשלונו.

הכיתה חולקה לשתי קבוצות. כל קבוצה שהתה בכפר באוהלים על הדשא כחמישה ימים, כשבסוף השבוע שבאמצע טיילו במשותף בנגב. במהלך שהותם עמנו התפזרו התלמידים בין הבתים - לארוחות, ובבתי המלאכה השונים - בשעות העבודה. כך השתלבו בסדר היום של הכפר, יכלו לחוות את מפעם-הלב של חיינו מבפנים, במשך מספר ימים, ולקחת בו חלק. אנחנו יכולנו לקבל, בנוסף לעזרה בעבודה (במיוחד בטיפוח הנוי), משהו מחדוות הנעורים, ההתלהבות ואף ההתפעמות שגרם המפגש.

בשיחות הסיכום עם כל אחת משתי הקבוצות נאמרו על ידי התלמידים דברי תודה מרגשים ביותר על עומק החוויה שעברו, על החששות שקדמו לבואם, על ההתקשרות לכפר בכלל ולחברים בפרט, ועל רצונם העז לשמור על קשר ולשוב ולבוא מדי שנה, ואם אפשר גם באופן פרטי בחופשת ביה"ס. אכן, דומני שכולנו הופתענו מהיחסים ההדדיים שנקמו בין נערים ונערות אלה לבין החברים בכפר. רבים מן החברים הביעו את צערם על הפרידה.

גם לאחר שובם לבתיהם הגיעונו הדים על דבר ה"חוויה הנפלאה" שזכו בה, בימי שהותם בכפר רפאל.

צבי דביר

יום ההולדת של אלחנן טל

לתת בסתר ובצנעה זוהי לכל הדעות תכונה הראויה לשבח אבל לקבל בסתר ובצנעה... זהו כבר סיפור אחר. ולכן החלטנו סוף סוף להודות בקול רם על מה שאנו מקבלים מזה שנים רבות ברוחב לב: אלחנן טל (מחברי ההנהלה) מלווה אותנו והינו שותף לדרכנו מזה 20 שנים!

משהוחלט להקים את כפר רפאל נתקבלו הכספים הראשוניים והגיעו אנשים שרצו לקחת על עצמם משימה זו. אך משהו היה צריך לתרגם חלומות ורצונות לשפת

מסגרת, מה גם שיכולתי לעזור לכפר. היה לי מאד חשוב לקחת חלק גם בעבודה ולא רק בלימודים גרידא. ידעתי שהכרות מסוימות אוכל לרכוש רק באמצעות העבודה בשטח.

ניצן: איך היה עבורך המפגש הראשון עם הכפר?
גיא: בביקורי הראשון בן 4 ימים התלהבתי מכל דבר שראיתי. כשהתחלתי ממש לעבוד, נכנסתי מהר מאד לצורת העבודה של הכפר, לדרישות החיים והשגרה. הרגשתי מיד בבית, כולל כל התמיכה והקשיים הבאים מהחיים. עבורי הכניסה לחיים כה שגרתיים ומובנים, הינה שינוי גדול מאד. זה היה ממש שינוי פיסי, דבר שהתבטא בהתחלה בעייפות, עד שהתרגלתי לזמני הארוחות המסודרות ולסדר היום המובנה מאד של הכפר.

ניצן: בתור אחד שלא התנסה בעבודה חקלאית, מה היוותה עבורך העבודה בחקלאות?

גיא: ראשית השתייה בסביבה חקלאית יש בה משהוא מרפא, דבר שהרגשתי מהרגע הראשון. לפני שהגעתי לכפר עבדתי כעורך וידאו בערוץ 3 בחדר סגור ללא חלונות והשינוי היה ממש. אינני רוצה לצאת כאן בכל מיני סיסמאות על חזרה לטבע, אך מבחינת סביבת העבודה השיפור הוא ממש משמעותי. חשוב היה לי גם המפגש עם החברים ולמידת העבודה עימם וכן המפגש עם העובדים האחרים. עם החברים אהבתי במיוחד את העבודה ביחד, ללא יחסים של "פוקד" ו"פקוד", כאשר לכל אחד משימתו ואי אפשר האחד בלעדי השני. לא כל העבודה היא כזאת, אבל כשזה קורה עולה הערך של העבודה. סביבת העבודה מאד אחרת. היא תומכת בכך שאין שאיפות כלכליות, יוקרה וכיו"ב. יחסי עובד מעביד הם אחרים וההרגשה אחרת. שמחתי במיוחד לעבור מחזור שנתי שלם במטע ולחוות את השינויים החלים בטבע. זה הרבה יותר מעניין מלקרוא על כך בספר.

ניצן: מה היווה עבורך הסמינר?

גיא: נראה לי מאד חשוב במהלך ימי השבוע שיש יום לימודים מרוכז, לא רק לנו הסמינריסטים אלא גם להורי הבית שתרמו חלק בסמינר. באופן מסוים הרגשתי שיש ללימודים השפעה מאזנת על חיי היומיום. מאחר שהלימודים נושאים אופי שהוא לא רק אינטלקטואלי, אלא כולל את האדם השלם, הם משפיעים עמוק יותר על החיים הנפשיים, מה שבסופו של דבר מורגש בחיי המעשה. אף פעם לא הרגשתי שמנסים ללמד אותי איך צריך לעבוד. גם הורי הבית וגם מורי הסמינר אפשרו לי חופש מאד גדול ונתנו לי יחד עם זאת רקע ובסיס לעבודה. הרגשתי הבדל ביני לבין מתנדבים שלא השתתפו בסמינר, מאחר וכך התאפשר לי בקלות יתר להבין את הסיבות לאופן בו מתנהלים הדברים בכפר.

ניצן: אכן גם אנו חשים את חשיבותה של ההשתלמות העצמית בחיי היומיום. אחת ממטרות הסמינר היא לאפשר לאנשים המחפשים את דרכם בחיים להכיר את האנתרופוסופיה ואת החינוך המרפא והתרפיה הסוציאלית. בכך אנו גם מקווים להגדיל את מעגל העוסקים בעבודה זו בכפר או בארץ בכלל.

גיא: אישית בחרתי להמשיך בלימודים אנתרופו-סופיים, דבר שלא היה קורה ללא שנה זו. אני מתכוון לצאת ללימודי המשך בחו"ל, בכיוון חינוך ולדורף, כפי שזה נראה לי כרגע. למרות שבאופן כללי התרשמתי

בחוו"ל (לקנדה) לשנה. למעשה מרקוס, אב הבית הוא שיוצא להשתלם ולעבוד בביה"ח הגדול לילדים בטורונטו. שם הוא יתמחה ספציפית בהרדמות ילדים ויעסוק במחקרים. אנחנו, אנשי המשפחה, מצטרפים לנסיעה. היציאה לחו"ל נקבעה ל-13.6.98.

כל הנסיעה הזו התאפשרה תודות לאיריס מאייר המחליפה.

איריס הגיעה לכאן במיוחד משוויצריה והחלה לעבוד בכפר ב-1.5.98. היא תהיה אם הבית בבית שילי עד חופשת הקיץ 1999. לחלקנו איריס זכורה מאז ימי בית אליהו ב"ש, שם עבדה כמתנדבת. מאז ועד עתה איריס צברה למעלה מ-20 שנה בלימודים ובעבודה בתחום החינוך המרפא והתרפיה הסוציאלית, בעיקר בשוויץ. בנוסף לעבודה הפדגוגית איריס גם השתלמה ועבדה באריגה ובמסגיים ריתמיים.

התמזל לנו מזלנו ואיריס נאותה לשאת את הבית ולתרום מניסיונה העשיר גם לבית שילי וגם לכפר כולו. לקראת סוף מאי 98 הצטרף אל ביתנו אדם נוסף, אילן פרידמן. אילן משתתף איתנו בארוחות הבית ובחלק מחיי הבית. עיקר עבודתו של אילן הינה דווקא במטעים, שם הוא משתלם בחקלאות ביו-דינמית. בעונות מסוימות הוא יעבוד גם בגן הירק.

פעם בשבוע יושבים עמנו לשולחן גם אנשים מתוך הסמינר, המתקיים בכפר. בשנה האחרונה זכינו לארח ביום זה גם את תרצה אמן המורה והתרפיסטית לציור. הורי החברים בקבוצה מכירים כבר כמובן את רוב אנשי הבית המורחב.

אנחנו מאחלים לאיריס קליטה מהירה בכפר (וזה כבר קורה) ועבודה נעימה. מובן מאילו שהחברים עוזרים לנו בכל תהליך החילופים והקליטה.

שמחה שילי

סמינר - שיחת סיכום

ישבנו לשוחח לקראת סיום הסמינר, גיא פז בן 23 מרמת השרון ואנוכי ניצן, אחד מהנותנים חלק בסמינר. גיא המסיים בקיץ שהות בת שנה בכפר היה אחד משני סמינריסטים אינטרניים, שעבד בבית דור ובחקלאות. בסמינר השנה השתתפו גם כעשרה סמינריסטים אקסטרניים.

ניצן: מה הביא אותך לכפר רפאל?

גיא: שמעתי על הסמינר בכפר רפאל בחורף 96 בקבוצת לימוד אנתרופוסופית בגבעתיים והחלטתי להגיע ליום פתוח שנערך בכפר, מתוך מחשבה שהעבודה בכפר עשויה להיות אופציה עבורי. די מהר אחרי יום זה ידעתי, שברצוני לעשות את הסמינר. למעשה למרות שהתלבטתי קצת, ידעתי זאת כבר מהרגע הראשון. הגעתי לכמה ביקורים לפני תחילת העבודה, להכרות הדדית. הרגשתי שהתמסרות שנה לעבודה במקום כזה תוך אפשרות ללמוד בסמינר, זה משהו שמתאים לי באופן אישי. לא הייתי מחויב לשום

שלגבי רוב האקסטרניס הסמינר מאפשר להיכנס לתחום האנתרופוסופיה בדרום, בו היא לא כל כך נפוצה. לרובם ברורה דרכם בחיים והסמינר מהווה עבורם כמעין העשרה.

ניצן: היינו מעוניינים להגיע ליותר אנשים שיבחרו לעבוד בתחום בו אנו עוסקים ובכך לאפשר את המשך קיום המקום, או פתיחת מקומות חדשים – אולם אנו נתקלים בלא מעט קשיים.

גי'א: להרגשתי יש כאן שילוב בין המדבר לבין העבודה עם החברים, היוצר קושי לאנשים לעשות ויתור על המוכר והידוע ולחיות שנה או יותר במסגרת כה אינטנסיבית כמו בכפר רפאל. עובדת הימצאו של הכפר במדבר אינה מקילה על כך. העיסוק בלימודים עיוניים ובאמנות בצד העבודה, נקנה במאמץ מאד גדול. על מנת ליצור את הזמן והתוכן בעיסוק כזה דרוש מאמץ פנימי בתוך שגרת היום. זה לא בא באופן טבעי. אני מעריך שאם הכפר היה ממוקם בגליל או באזור המרכז, הוא היה הופך למוקד משיכה גדול יותר.

ניצן: אותה בעייתיות ובצורה ברורה יותר באה לידי ביטוי בקושי למצוא משפחות נוספות. אנו בהחלט שואלים את עצמנו מה ביכולתנו לעשות בתנאים הקיימים, על מנת לעודד הצטרפותן של משפחות לכפר. גי'א: ככלל עבודה עם חברים מעוררת לא אחת רגשות מעורבים. מחד אני נתקל ברתיעה של מכרים וקרובים הבאים לבקרני ומאידך הערכה רבה. אני חש שכל המעריכים את שאני עושה – טועים! להרגשתי אני מקבל יותר משאני נותן. זה לא נכון לומר שהחברה "הרגילה" היא של אנשים בריאים ופה של אנשים חולים. פה המקום ביסודו בריא. רוב האנשים כאן מוציאים מעצמם יותר מהפוטנציאל הטמון בהם – דווקא בזכות החברים. זה נכון גם לגבי החברים וכל הבא עימם במגע. החיים בחברה "הרגילה" לא נותנים כל כך הרבה הזדמנויות להוציא מעצמנו את המקסימום. אני מעריך שהשנה פה תאפשר לי לחזור לחברה "הרגילה" יותר בריא. אני מרגיש שיש פה עניין שעלי לעזור כל הזמן למישהו. זה חלק ממה שהאדם צריך לעשות. אדם שלא עוזר לאף אחד צריך יותר עזרה בעצמו. אין לי משפחה וילדים, שם העזרה קיימת באופן טבעי ויומיומי, אבל כאן העזרה מודגשת עוד יותר. בחברה "הרגילה" הרבה יותר קשה לי לעזור, לשם כך צריך להשקיע מאמץ הרבה יותר גדול. העבודה כאן מכשירה אותי לכך באיזושהי צורה!

גי'א פז וניצן שפילמן

שיש בכפר רפאל

בשנים האחרונות עברו דרכנו מעט מאד עובדים ישראלים. רוב העובדים המתנדבים הם מחו"ל. חשבנו שיהיה מאד חשוב להגיע ליותר ישראלים צעירים שיעבדו אצלנו שנה ואולי... אולי... יהיה לנו בעתיד דור המשך... וכך הגענו לקהל השייש (שנת-שרות לפני צבא של התנועה הקיבוצית). התחלנו בהליכים שונים לקבלת שייש וכל פעם, למרות הנכונות להכיר בנו, הברירקורטיה בצינורות המקובלים נמשכה זמן רב מדי וכך חלפו כמעט שנתיים מבלי שהגיעו אלינו

שייש. לבסוף נאלצנו לבקש עזרה מאדם שיש לו מלה במערכת גיוס הבנים לצבא מהקיבוץ ושנת-שרות בתנועה הקיבוצית. באמצעותו השגנו את האישור המבוקש, שאנו אכן מקום מוכר לעשות בו שנת-שרות. וכמו תמיד, מי שיש לו קשרים אינו זקוק לפרוטקציה.

השלב הבא היה שליחת מכתבים, שיחות טלפוניות עם עשרות חבריה צעירים, שרובם כבר ידעו לאן הם הולכים, וביקור בבתי-ספר קיבוציים כמו חוף-כרמל במעגן מיכאל ובית-ספר מעיין בעין החורש.

הביקור בבתי הספר העלה בנו הרבה ספקות אם כל המאמץ בכלל שווה. אך סוף טוב הכל טוב. אחרי כנס מועמדים ואירוח אישי בכפר, יגיעו אלינו בסוף הקיץ שישה שייש: שחף אלון – מבשרת ציון; הגר אלוני – ק. דורות; שחר גרינבאום – פרדס חנה; ליטל זוארץ – גן יאשיה; שרון מילר – ק. משמר השרון; הגר פייסט – ק. אורים.

נאחל להם... ולנו, שנה מוצלחת שתביא אחריה עוד ועוד אנשים צעירים מהארץ.

ארנון דור

בניין חדש בכפר

בימים אלו מסתיים תכנונו של מבנה חדש בכפר. המבנה יכלול את בית המלאכה לנרות, בית המלאכה למשי ובית המלאכה לעיבוד מזון.

כמו כן תוקם חנות שתמכור את תוצרת הכפר, הכוללת את כל מוצרי בתי המלאכה. במבנה ימוקמו גם תא טלפון ציבורי, תיבות דאר, פינת מים קרים ושרותים.

בבנייתו של מבנה זה תושלם למעשה תוכנית המתאר של הכפר, כפי שתוכננה לפני 20- שנה.

שלושת בתי המלאכה אלה ממוקמים כיום במבנים שאינם עונים על הצרכים. בבית המלאכה לנרות נאלצים החברים להצטופף במקלט מזה שנים, בתנאים שאינם מאפשרים סביבת עבודה נאותה. בית המלאכה למשי, שמצא את מקומו בדירת בית בן שלום לשעבר, זוכה למקום נרחב יותר, אך שבכל זאת אינו מותאם לצורכי בית המלאכה; מה גם שעובדת הימצאו בדירת משפחה, אינה מאפשרת לנו לקלוט משפחה חדשה, אם תגיע בתקופה הקרובה. גם בית המלאכה לעיבוד מזון ממוקם במבנה ששימש בעבר מחסן ועקב שטחו הקטן נאלצים החברים לעבוד בחוץ כשמזג האוויר מאפשר זאת או להצטופף במבנה בימי גשם וחמסין.

עם בנייתו של המבנה יורחבו בתי המלאכה ויוכנסו בהם מספר שכלולים, שיפתרו בעיות מקצועיות בתהליך היצור הקשורות בעיקר לגימור המוצרים ויאפשרו להתמקד במלאכתנו העיקרית – העבודה עם החברים. הכנסת שיפורים אלו תתן מענה לדרישות

היצור השונות ותאפשר יצירת סביבת עבודה תומכת- תרפויטית לחברים, כמו בבתי המלאכה הקיימים: אריגה, מאפיה ומכסה. הרחבת בתי המלאכה תאפשר בעתיד אף העסקה וקליטה של חברים נוספים בהם. בתהליך התכנון לוקחים חלק כל בעלי המלאכה הנוגעים בדבר: כריסטין (נרות), אורנה (משי), אנטיה וניצן (עיבוד מזון) וכן צבי מ. ויפתח וכל זאת בניצוחו של אלחנן טל, הממשיך להקדיש רבות מזמנו לפיתוח הפרוייקט.

לפנינו עוד מלאכה רבה הקשורה לתכנון, להגשת התכנית לאישורים, ליציאה למכרז – עד להתחלת הבנייה המיוחלת. אנו תקווה שבעוד מספר חודשים אכן נראה כבר את התחלת הבנייה.

ניצן שפילמן

נציין עוד כי לאחרונה נתבשרנו כי עיריית אשקלון אישרה לנו הנחה של 80% בתשלום ארנונה – תרומה משמעותית לחסכון בהוצאות השוטפות של הבית – ועל כן תודתנו. אנו בטוחים שבית זה ישמש אותנו לשנים רבות והננו אסירי תודה לכל אלה שתורמו להתממשותו של חלום זה.

יפתח בן שלום

סרט – אתן במזגר ארז...

בחודש נובמבר האחרון, הפך כפר רפאל למשך יומיים לזירת הסרטה. מנופים, תאורה, אנשי ה"סט" שרצים ממקום למקום, מניחים כבלי חשמל, מעמידים פנסי תאורה, הופכים את סדר היום שלנו על פיו. כדי לשפר את מערכת יחסי הציבור של הכפר וכדי להגיע אל תורמים פוטנציאליים בארץ ומחוצה לה, החלטנו על הזמנת סרט תדמית קצר. את הדחיפה האחרונה למעבר מהכוח אל הפועל, נתנה איילה פריד, שרואה אפשרויות לשימוש בסרט כזה לצורך גיוס תרומות.

בחששות גדולים ניגשנו לביצוע המשימה, שהיתה לא קלה לצוות ההפקה (חברת "קקטוס" מעומר) וגם לנו. תגובותיהם של החברים – לכניסה האינטנסיבית לתוך סדר היום שלהם, לתוך חייהם הפרטיים – היתה עבורנו בבחינת נעלם. (החששות שלנו, אנשי צוות הכפר, באשר לחשיפה האישית שלנו בפני מצלמה, היו לעומת זאת מאד מוחשיים!) חששנו שעבור כמה מהחברים, הדבר עלול להיות גורם לאי שקט קיצוני. היה עלינו להכין גם את הצוות המפיק לכך, שלא יוכל לפעול באופן השגור, שבו ניתן לחזור על כל סצינה מספר בלתי מוגבל של פעמים. האפשרויות לבימוי הן מצומצמות ביותר ושעות הצילום מוגבלות ביותר. גם עונת השנה, הסתיו, השאירה אותנו במתח עד לרגע האחרון, בשאלת תנאי מזג האוויר והתאמתם לצילומי חוץ.

ביום הצילומים הראשון, הגיעו החברים ואנחנו אתם לשיר הבוקר המסורתי באולם, והיה עלינו לחזור עליו שלוש פעמים. אחרי חריגה כל כך קיצונית מההרגל והשגרה, שעברה כל כך בקלות, כל השאר כבר היה קל יותר... החברים קבלו את ה"שיגעונות" שלנו בהבנה יתרה. הם התנהגו למופת. כמה מהם הבינו מהר את פיתויי המצלמה והפכו לכוכבים אמיתיים, שקשה היה "להוציא אותם מהפריים" ולמנוע שיופיעו בכל אתר צילומים.

גם צוות ההסרטה התרשם מיכולת הביצוע וההיענות של החברים, יתכן שהתרשם קצת פחות מחוסר הנכונות שלנו להסכים לכל הצעה שלהם, חלק מההצעות ראינו צורך לדחות כדי שלא לחשוף את החברים יותר מדי.

בימים אלה מסתימת העריכה הסופית של הסרט, אורכו כשמונה דקות, וכשיצא לאקרנים, תוכלו גם אתם לצפות בו.

שיפוץ בית הנופש באשקלון

כפי שנכתב כבר בעלון של השנה שעברה, הבית נמסר לידנו באביב אשתקד, וכבר הספיק לשמש לחופשות של מספר משפחות במשך הקיץ הקודם. בסתיו עבדנו על תוכניות השיפוץ, כשנגד עינינו הצורך להתאים את הבית למטרתו החדשה – ביצוע חופשות של קבוצות עד גודל בית שלם, כ-16 איש, חלקם מוגבלים ברמות שונות. זאת בנוסף לשיפוץ כללי ופתרון בעיות האופייניות לבית בן 20, הגם שהינו בנוי היטב ביסודו. לאחר לבטים לא קטנים הגענו לתכנית שיפוץ הכוללת: הוספת חדר מקלחת עם שירותים וכן שירותים נוספים, בקומת הקרקע, תוך ויתור על חלק מחדר קיים, סילוק שירותים ומקלחת קיימים שמיקומם בעייתי, הזזת הדלת של היחידה הנפרדת ויצירת מעיין פינת אוכל, וכן החלפת קיר תריס + שמשה בקיר בלוקים; הוספת שירותים בקומה א' על חשבון חלק מחדר שינה; התקנת סורגים בכל החלונות קומת הקרקע; התקנת מעקה בטיחותי במרפסת קומה א'; הוספת דוד למים חמים; החלפת כל חלונות העץ הקיימים, שהיו במצב גרוע ביותר, בחלונות אלומיניום, כולל דלת היציאה למרפסת הכביסה; דלת-חלון גדולה בסלון; בניית מקלחת חיצונית לשיטה אחרי רחצה בים, כולל סלילת שביל מן החזית עד אליה; והתקנת מזגן מפוצל בסלון. במהלך העבודה התברר גם הצורך בהחלפת קו אספקת המים אל הבית.

לאחר שנמצא מהנדס אשקלוני שיפקח על העבודה, נבחר הקבלן המבצע – כפר סבאי דווקא – מתוך ארבעה שניגשו למכרז, והעבודה החלה בראשית מרץ. עקב החגים הרבים והתוספות שהוספנו במהלך העבודה – בעיקר סגירה בקיר בלוקים (במקום תריס + שמשה) של חדר שינה בקומה א' – התמשכה העבודה מספר שבועות מעבר למתוכנן, אך בימים אלה (ראשית יוני) היא בשלבי סיום אחרונים, כאשר לפנינו עוד התקנת המזגן, ניקוי והתקנות שונות הדרושות כדי שהבית יהיה מוכן לקראת חופשת הקיץ.

עלות השיפוץ – כ-140,000 ש"ח, לא סופי – מומנה כולה ע"י קרן רות מוסימן, באדיבותה ובאדיבות נציגתה בארץ, נילי ברקאי. עבור הציוד הנוסף הדרוש לבית – טלוויזיה, וידאו, מערכת סטריאו, רהיטים ועוד –אנו עדיין בתהליך של איסוף תרומות.

אודי לוי

מקהלה

בכל שבוע בימי שלישי מתקבצת בכפר מקהלה שמשותפיה מגיעים מבאר שבע, ממושבים וקיבוצים באזור – וכמובן מהכפר. המקהלה מונה כ-30 עד 40 איש וכשליש ממנה הם אנשי כפר רפאל: הורי בתים ומתנדבים.

אנו שמחים על כל פעילות תרבותית ואמנותית המתקיימת בכפר. חשובה לנו גם העובדה שהיא מתבצעת בשילוב עם אנשי האזור – דבר המאפשר מפגש חברתי ואף מאפשר למתנדבים שלנו היכרות עם ישראלים שאינם תושבי הכפר.

הרפרטואר מותאם להרכב המיוחד של המקהלה, הכולל שירים בעברית ובשפות אחרות. מדי פעם אף מגיעים חברים להאזין לחזרות. בסוף השנה ב-23 ביוני, נקיים לפנייהם קונצרט סיום.

נקווה כי פעילות ברוכה זו תמשך גם בשנים הבאות.

שולמית דביר

שהמשחקים בו (מוטב לומר: תרגילי הישרדות) נוהלו על ידי קוף מסתורי.

ביום החג בוטלה עבודת אחר הצהריים, ועל הדשא התכנס ערב-רב סגוני של מחופשים. הורי הבתים השתדלו להשתטות ככל יכלתם, ואילו החברים נשאו בהקפדה ובהדר את דמויותיהם החדשות, מנצלים לשעה קלה את פריקת המסגרות המקובלות. לאחר כיבוד קל החלו הקבוצות לעבור בין התחנות. החברים דגו, רצו, השיטו סירות, קלעו למטרה, קצת השפריצו וקיבלו הרבה פרסים טעימים. כמעט כולם ניצחו בכל התחרויות, והמפסידים פוצו בעוגיות. השעות הקצרה בכל תחנה, על פי תקנון המשחקים הקפדני, הכניסה לאירוע קצב מטורף. הריתמוס המפורסם והשקט המוכר לכל אורח הושלכו לכל רוח, והאווירה הקרבנלית כבשה גם את החברים המופנמים ביותר. בסיום המשחקים התכנסו הכל לשירת שירי החג באולם, ושיאו של היום היה כשערן – או שמא דוקטור דוליטל, עם השפם, הצילינדר וכו' – עלה על הבמה ופצח בריקוד חסידי סוער, לקול תשואות הקהל.

אני, עירוני כל חיי ואורח לשעה בכפר, רגיל לפסטיבל הריגושים הבלתי פוסק ומתעצם מרגע לרגע יחד עם ריבוי ערוצי הטלוויזיה והאינטרנט, אבל במקום שבו האנשים עובדים ברצינות כל השנה, השמחה היא מרגשת באמת.

גיא פז

(עובד בבית דור)

חגיגת פורים

באמצע החורף, בעוד אנשי המטע מבוססים בבוץ ובעיבוד מזון שקועים בצימוקים עד צוואר, החלו לקרות דברים מוזרים. פעילויות הערב נעלמו, ובמקומן התחילו להופיע בריסטולים, מספריים ודבק. מתוך ארונות ומחסנים נסתרים שקיומם נשכח זה מכבר, נשלפו תלבושות צבעוניות ומרהיבות שהפליאו עין כל רואה. שושנה התחילה להודיע בכל ארוחה שמחר יש לה יום-הולדת, וכאשר ערן נכנס לחדר האוכל חבוש בצילינדר, שפם ואף ארוך והודיע שהוא דוקטור דוליטל, היה ברור לכל שפורים בפתח.

כל המשפחות התכנסו לדיונים קדחתניים, כאשר האתגר הוא כפול: גם להכין תחפושות שיכו את הכפר בתדהמה, וגם לעצב בכל בית תחנה עם פעילות אטרקטיבית. רעיון התחנות היה ההברקה החדשה, שנועדה לשבור את מופע התחפושות המסורתית. לא עוד! כל הקבוצות יעברו בין הבתים, ובכל בית יערכו משחקים, רצוי נושאי פרסים, רצוי שהפרסים גם יהיו מתוקים. הנושא הנבחר היה מים.

בלב המדבר החלו לצוץ לפתע אגמים. ארנון נסע עד אשקלון כדי לגרור בריכה ענקית לסלון בית דור, והאקווריום בחצר של משפחת דביר שינה פניו והפך לאגם פסטורלי בלב האלפים. חנוך עבד שעות נוספות בנגריה בניסור דגים מעץ, וכשרונות חבויים בהנדסה ימית ותכנון אניות פרחו ושגשו. רק במשפחת בן-שלום נשברו והחליטו ללכת על גיונגל פראי במיוחד,

המשחקים האולימפיים המיוחדים

במשך ארבעת השבטות שקדמו לאירוע, התכנסו ספורטאינו במגרש הספורט של הכפר לערוך הכנות ליום הגדול. עשרה חברים שנבחרו על ידי הורי הבתים, התאמנו בהדרכתם של ניקולאוס וכריסטיאן (מתנדבים העובדים בכפר) ולמדו את הצורה המיוחדת בה יהיה עליהם להפגין את כישוריהם במשחק כדור-סל.

ביום ה' 5.3.98 (יום יציאה לסוף שבוע הביתה, כך שהתרגשות נוספה להתרגשות...) יצאו החברים, עם ניקולאוס כריסטיאן וחנוך טלקר, לאזור הספורט של מכללת קיי בבאר-שבע.

החלק הראשון של היום כלל תחרויות קבוצתיות עם מטלות שונות, ובחלק השני, כאמור, הופגנו כישורי כדור-סל.

באירוע נכחו כ-500 משתתפים מאזור הדרום (עם מלוויהם), ולמותר לציין כי נבחרת כפר רפאל שבה עם מגן המנצחים באמתחתה!

והחשוב ביותר – החברים נהנו מאד – מהמפגש,
מהמשחקים ומהניצחון!

חנה בן שלום

"משאל עם"

לשאלה מה אתה הכי אוהב בכפר ומה אתה לא אוהב, היינו מוכנים לשמוע כתשובה לשאלה השניה, פידבקים לא קלים ועודדנו את החברים לומר מה שיעלה בדעתם... אבל החברים לעומת זאת היו מאד עדינים בתגובתם והרי כמה מהתשובות לפניכם:

רבקה אלחייק: אוהבת פעילות ערב; לא אוהבת לעשות דיאטה!

ג'פרי מרק: אוהב את יוליה (המטפלת); לא אוהב את יום ההולדת שלו...

אפרים סבג: אוהב לעבוד בגן-ירק, ללמוד בפעילות ערב ולגור עם המשפחה. "יש משהו שאתה לא אוהב?" "לא אין דבר כזה!" (נצטרך להזכיר לו זאת בפעם הבאה כשיכעס עלינו...).

אסף טוביס: אוהב "אותך!" (את ארנון דור).
אילן לוינסון: אוהב לעבוד; לא אוהב "...זאת שאלה קשה..."

סופי שהין: אוהבת את הפרחים והעצים בכפר; לא אוהבת כשמגיעים סדינים קרועים למכבסה.

אלון פריד: "מה אני הכי אוהב בכפר?" (בחיוך מבוייש) "את אחי. ואיך שאתם שרים במקהלה." לא אוהב כשאני יכול לשבת באולם בזמן שהמקהלה מתאמנת.

דני ברקאי: לא אוהב "כשהמטפל שלי עוזב"; אוהב "להיות איתכם!"

תודות מקרב לב

חברי ההנהלה מיכאל לוי, ברי אשר, אלחנן טל ואבנר יהודאי העוסקים בשקט ובהתמדה במלאכה.

לועז ההורים נילי ברקאי וטרודי אשר, הממשיכות ללוות אותנו במרץ ועם הרבה רגישות. ולכל ההורים על המנויים לקאנטרי קלאב.

למשפחת גינזבורג "המאכילה" אותנו בחגים מכל טוב: סופגניות, אוזני המן וכמידי שנה שולחת למתנדבים זר פרחים לחג-המולד.

לסמדר טוביס ולקרן אסף טוביס על טלוויזיה גדולה ווידאו עבור בית הנופש באשקלון!

למשפחת ברקאי המאפשרת לנו כמדי שנה לערוך בזאר בביתה.

ליעקב ארמיאן ואגודת הבופלוס על התרומה של 25 כיסויי מיטה.

לרפי שקד שגם הזייפנים שבנו שרים בשמחה וללא חשש בלוותו אותנו בהתנדבות עם אקורדיון.

לגיל שברדון מנהל סניף באר-שבע של חברת מזדה, תודה על הרצון הטוב והניסיון לקשר בינינו ובין מוסדות העיר באר-שבע, על הבאת תורמים והתעניינותו בצוות המתנדבים שלנו.

למשפחת מינקין על הסלון ופינת האוכל לבית הנופש באשקלון.

לדניאלה כהן שמדי שנה מעמידה את ביתה בכפר שמריהו לרשות משפחה מהכפר (מדד) בחופשת הקיץ.

ואחרונה חביבה, **לרות מוסימן** הממשיכה לאסוף כספים עבורנו וכך אפשרה לנו לעשות שיפוצים בבית הנופש באשקלון וכן לטעת עצים בט"ו בשבט בכפר.

לבקשתם של הורים שונים הרי כתובתה של רות (חוגגת יום הולדת ב- 25.7.98).

**Ruth Mosimann
Schutzengasse 71 A
CH - 2502 BIEL
SWISS**

TL. + 41-32-3416254

דרך צלחה למשפחת שילי

איורים: כריסטין טלקר